

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

“ ___ ” _____ 20_18_ року, протокол № ___

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Загорська Д. М., кандидат економічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від “ ___ ” _____ 2018 року № ___

Завідувач кафедри Фінанси, банківська справа та страхування

_____ Глущенко В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ ___ ” _____ 2018 року № ___

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “ Грошово-кредитна система зарубіжних країн ”
складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки
бакалавра
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

Спеціальності (напряму) 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціалізації _____

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення грошово-кредитних систем розвинених держав та структуру фінансово-кредитних органів та інститутів різних країн.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є розглянути, вивчити й узагальнити досвід зарубіжних країн щодо створення національних грошово-кредитних систем та інтеграції їх до світової фінансової системи, проаналізувати шляхи вирішення проблем підвищення ефективності функціонування грошово-кредитних систем.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є зрозуміти суть та основні етапи еволюції грошово-кредитних систем країн з розвинутою ринковою економікою; ознайомитися з процесами інтеграції у грошово-кредитній сфері; показати сучасний стан грошово-кредитних систем розвинених країн і механізм грошово-кредитного регулювання; охарактеризувати грошово-кредитну політику країн з розвинутою ринковою економікою; простежити закономірності та перспективи розвитку грошово-кредитних систем країн, що розвиваються.

1.3. Кількість кредитів 3 ЄКТС.

1.4. Загальна кількість годин 72 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
год. 32	год. 12
Практичні, семінарські заняття	
год. 16	год. -
Лабораторні заняття	
год. -	год. -
Самостійна робота	
год. 12	год. 30
Індивідуальні завдання	
год. 12	год. 30

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

- застосовувати основні економічні категорії, що визначають характер функціонування грошових і кредитних систем у зарубіжних країнах;
- визначити систему факторів, що впливають на формування національних грошово-кредитних систем зарубіжних країн;
- аналізувати сучасні проблеми розвитку грошового обігу та кредитної системи і знаходити шляхи їх вирішення виходячи із аналізу досвіду зарубіжних країн;
- аналізувати шляхи розвитку вітчизняної грошово-кредитної системи в контексті загально-цивілізаційних процесів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні знання про грошово-кредитні системи та найбільш розвинені країни.

Тема 1. Грошова система.

Зміст: Грошова система. Грошова одиниця. Основні види грошових знаків. Типи грошових систем. Сучасні готівкові гроші. Грошові реформи. Види грошових реформ. Національна грошова одиниця. Види грошових одиниць. Центральний банк. Цілі діяльності Центрального банку.

Тема 2. Кредитна система.

Зміст: Сучасна кредитно-грошова система. Банківська система країни. Рівні банківської системи. Механізм функціонування кредитної системи. Кредитний механізм. Форми кредиту. Комерційні банки. Небанківські кредитно-фінансові інститути.

Тема 3. Валютна система.

Зміст: Валютна система. Види валютних систем. Міжнародні валютні Відносини. Еволюція валютної системи. Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Міжнародні грошові одиниці. Міжнародна валютна ліквідність. Види конвертації валют. Валютні Відносини. Валютний курс. Фактори впливу на валютний курс.

Тема 4. Грошово-кредитна система США.

Зміст: Етапи еволюції грошово-кредитної системи США. Банківська система США. Види грошових одиниць США. Федеральна резервна система. Функції Федеральної резервної системи. Структура ФРС. Важелі впливу на грошово-кредитну політику ФРС. Комерційні банки. Особливості банківської системи в США. Небанківські кредитно-фінансові установи.

Тема 5. Грошово-кредитна система Японії.

Зміст: Грошова система Японії. Сучасний емісійний інститут - Банк Японії. Грошово-кредитна політика Банку Японії. Грошей Японії. Кредитна система Японії. Структура кредитної системи Японії. Державні фінансові інститути Японії. Центральний банк - Банк Японії. Інструменти грошово-кредитної політики Банку Японії. Банківська система Японії. Загальнонаціональні банки (комерційні банки). Різного типу кооперативні кредитні інститути. Особливості діяльності японських банків.

Тема 6. Грошово-кредитна система Німеччини.

Зміст: Етапи еволюції грошово-кредитної системи Німеччини. Етапи еволюції грошової системи Німеччини. Німецький федеральний банк. Завдання Німецького федерального банку. Склад банківської системи Німеччини. Грошово-кредитна система Німеччини. Комерційні банки. Небанківські кредитно-фінансові установи.

Розділ 2. *Грошово-кредитні системи зарубіжних країн та Європи .*

Тема 7. Грошово-кредитна система Великобританії.

Зміст: Грошова одиниця Великобританії. Етапи розвитку грошової системи Великобританії. Центральний банк Англії. Функції Центрального банку Англії. Грошово-кредитної політики. Структура управління Банку Англії. Головні цілі банку Англії. Банківська система Великобританії. Британські комерційні банки. Спеціалізовані банки Англії. Специфічні фінансові установи Великобританії.

Тема 8. Грошово-кредитна система Франції.

Зміст: Грошова система Франції. Грошової одиниця Франції. Етапи розвитку грошової системи Франції. Банк Франції. Склад Банку Франції. Функції Банку Франції. Кредитно-фінансова система Франції. Ланки кредитної системи Франції. Державні банки. Установи взаємного і кооперативного кредитування. Спеціалізовані установи Франції.

Тема 9. Грошово-кредитна система Австралії.

Зміст: Характеристика грошової системи Австралії. Найменування грошової одиниці. Порядок забезпечення грошових знаків. Механізм грошово-кредитного регулювання. Кредитна система Австралії. Центральний банк Австралії. Комерційні банки Австралії. Небанківські кредитні організації Австралії. Рівні банківської системи Австралії.

Тема 10. Грошово-кредитна система Італії.

Зміст: Грошова система Італії. Грошова одиниця Італії. Особливості грошового обігу Італії. Банківська система Італії. Особливості сучасної банківської системи Італії. Кредитної системи Італії. Центральний банк Італії. Функції Центрального банку Італії. Комерційні банки Італії. Спеціалізовані банки Італії. Фінансові установи Італії.

Тема 11. Грошово-кредитна система Канади.

Зміст: Грошова система Канади. Грошова одиниця Канади. Чекова форма розрахунків. Система безготівкових розрахунків. Фактори впливу на інфляційні процеси в Канаді. Кредитно-грошова політика. Особливості грошового обігу в Канаді. Кредитна система Канади. Центральний банк Канади. Основні функції Банку Канади. Комерційні банки Канади. Спеціалізовані установи Канади.

Тема 12. Грошово-кредитна система ЄС.

Зміст: Грошова система країн Євросоюзу. Етапи розвитку валютної інтеграції і формування грошової системи ЄС. Основні елементи валютної інтеграції. Етапи створення економічного і валютного союзу. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Європейська система центральних банків. Склад Європейської системи центральних банків. Основні функції і завдання Ради Керуючих. Склад Ради Керуючих. Цілі створення Європейської системи центральних банків. Завдання Європейської системи центральних банків. Функції Європейської системи центральних банків. Сфера діяльності ЄЦБ. Інструменти грошово-кредитної політики ЄСЦБ. Операції рефінансування ЄСЦБ. Грошова система Європейського союзу. Валюта Європейського союзу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальні знання про грошово-кредитні системи та найбільш розвинені країни.												
Тема 1. Грошова система.	6	3	1		1	1	7	1			3	3
Тема 2. Кредитна система.	6	3	1		1	1	7	1			3	3
Тема 3. Валютна система.	6	3	1		1	1	7	1			3	3
Тема 4. Грошово-кредитна система США.	6	3	1		1	1	7	1			3	3
Тема 5. Грошово-кредитна система Японії.	6	2	2		1	1	5	1			2	2
Тема 6. Грошово-кредитна система Німеччини.	6	2	2		1	1	5	1			2	2
Разом за розділом 1	36	16	8		6	6	38	6			16	16
Розділ 2. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн та Європи.												
Тема 7. Грошово-кредитна система Великобританії.	6	3	1		1	1	5	1			2	2
Тема 8. Грошово-кредитна система Франції.	6	3	1		1	1	5	1			2	2
Тема 9. Грошово-кредитна система Австралії.	7	3	2		1	1	7	1			3	3
Тема 10. Грошово-кредитна система Італії.	5	2	1		1	1	5	1			2	2
Тема 11. Грошово-кредитна система Канади.	5	2	1		1	1	5	1			2	2
Тема 12. Грошово-кредитна система ЄС.	7	3	2		1	1	7	1			3	3
Разом за розділом 2	36	16	8		6	6	34	6			14	14
Усього годин	72	32	16		12	12	72	12			30	30

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Грошова система.	1
2	<i>Тема 2.</i> Кредитна система.	1
3	<i>Тема 3.</i> Валютна система.	1
4	<i>Тема 4.</i> Грошово-кредитна система США.	1
5	<i>Тема 5.</i> Грошово-кредитна система Японії.	2
6	<i>Тема 6.</i> Грошово-кредитна система Німеччини.	2
7	<i>Тема 7.</i> Грошово-кредитна система Великобританії.	1
8	<i>Тема 8.</i> Грошово-кредитна система Франції.	1
9	<i>Тема 9.</i> Грошово-кредитна система Австралії.	2
10	<i>Тема 10.</i> Грошово-кредитна система Італії.	1
11	<i>Тема 11.</i> Грошово-кредитна система Канади.	1
12	<i>Тема 12.</i> Грошово-кредитна система ЄС.	2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	<i>Тема 1.</i> Грошова система.	1	тести
2	<i>Тема 2.</i> Кредитна система.	1	тести
3	<i>Тема 3.</i> Валютна система.	1	тести
4	<i>Тема 4.</i> Грошово-кредитна система США.	1	тести
5	<i>Тема 5.</i> Грошово-кредитна система Японії.	1	тести
6	<i>Тема 6.</i> Грошово-кредитна система Німеччини.	1	тести
7	<i>Тема 7.</i> Грошово-кредитна система Великобританії.	1	тести
8	<i>Тема 8.</i> Грошово-кредитна система Франції.	1	тести
9	<i>Тема 9.</i> Грошово-кредитна система Австралії.	1	тести
10	<i>Тема 10.</i> Грошово-кредитна система Італії.	1	тести
11	<i>Тема 11.</i> Грошово-кредитна система Канади.	1	тести
12	<i>Тема 12.</i> Грошово-кредитна система ЄС.	1	тести
	Разом	12	

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальним завданням для студентів при вивченні навчальної дисципліни «Грошово-кредитна система зарубіжних країн» є підготовка рефератів та докладів для семінарських занять.

Теми рефератів

1. Сучасні тенденції в розвитку грошових систем за кордоном.
2. Сучасні тенденції в розвитку валютних систем за кордоном.
3. Сучасні тенденції в розвитку кредитних систем за кордоном.
4. Сучасні тенденції в розвитку Європейської валютної системи.
5. Грошова система США.
6. Валютна система США.
7. Кредитна система США.
8. Грошова система Японії.
9. Валютна система Японії.

10. Кредитна система Японії.
11. Грошова система Німеччини.
12. Валютна система Німеччини.
13. Кредитна система Німеччини.
14. Грошова система Великобританії.
15. Валютна система Великобританії.
16. Кредитна система Великобританії.
17. Грошова система Франції.
18. Валютна система Франції.
19. Кредитна система Франції.
20. Грошова система Канади.
21. Валютна система Канади.
22. Кредитна система Канади.
23. Грошова система Італії.
24. Валютна система Італії.
25. Кредитна система Італії.
26. Грошова система Австралії.
27. Валютна система Австралії.
28. Кредитна система Австралії.
29. Розвиток грошово-кредитної системи Європейського союзу.
30. Розвиток грошової системи Європейського союзу.

7. Методи контролю

Методи навчання – це:

- створення спільного знання зі студентами на підставі викладення основних теоретичних положень навчальної дисципліни;
- організація діяльності студентів під час навчання;
- планування та аналіз оцінювання знань, вмінь, навиків.
- метод візуалізації (використання мультимедійних засобів при викладанні навчальної дисципліни);
- метод верифікація (перевірка теоретичних положень на базі сучасних аналітичних даних) тощо.

Методами контролю є:

- тестування;
- оцінка усної розгорнутої відповіді на питання;
- оцінка по результатам співбесіди;
- оцінка письмової відповіді на питання;
- виконання комбінованих завдань;
- оцінка знань студента при розв'язанні задач;
- оцінка фіксованої доповіді по підготовленому реферату;
- оцінка згідно поточного контролю знань тощо.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі заліку без виконання залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання														Сума	
Розділ 1						Розділ 2						Контрольна робота, передбачена навчальним планом		Індивідуальне завдання	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	P1	P2	10	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	19	60	

T1, T2 ... T12 – теми розділів.

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання														Екзамен (залікова робота)		Сума	
Розділ 1						Розділ 2						Контрольна робота, передбачена навчальним планом		Індивідуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	P1	P2	10	60	40	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	19			100	

T1, T2 ... T12 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Деньги, кредит, банки/ Под ред. Лаврушина О.И. Финансы и статистика. 2000 г.
2. Деньги . Кредит. Банки: Учебник для вузов/ Е.Ф. Жукова, Л.М.Максимова, А.В.Печникова и др.; Под ред.Е.Ф.Жукова, - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999,- 622с.
3. Деньги, кредит, банки: Учеб. / Г.И. Кравцовой, Г.С. Кузьменко, Е.И. Кравцов и др.; Под ред. Г.И. Кравцовой. – Минск: ВГЭУ, 2003. – 527 с.
4. Жуков Е.Ф. Общая теория денег и кредита - Учебное пособие.- М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2001.
5. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения. Учебник для вузов/ Л.Н.Красавина и др. - М.: Финансы и статистика,2007. - 608с.
6. Мишкін, Фредерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків/ Пер.з англ./-К.: Основи, 1998. -963с.
7. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений.: Учебник/ С.В.Котелкин и др. -М.: Инфра-М, 2000.-432с.
8. Шамова І.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч.посібник. - К.:КНЕУ, 2001.-195с.
9. Грошово – кредитні системі зарубіжних країн. Підручник / Під ред.. Ю.М. Лисенко, Т.А. Коротка – К.: Зовнішня торгівля, 2005.

Допоміжна література

1. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Підручник.- К.: Знання, 2001. - 305с.
2. Иванов В.М., Софіщенко І.Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн. Курс лекцій. - К.: МАУП, 2001. -232 с.
3. Рисін В.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: Навч.посібник. - Львів: Львів, банк, ін-т НБУ,2001.- 191с.
4. Рудый К.В. Финансовые, денежные и кредитные системы зарубежных стран: Уч. Пособие. – М.: Новое издание, 2004.
5. Фридмен М. Количественная теория денег. -М.: Эльф пресс, 1996. — 104 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

<http://theory-of-money.ru>

–

електронная библиотека.